

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH-MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint ötször: **vasárnap, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.**

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kossuth-utca 155. szám Gergurov-féle házban. hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények intézendők és minden díjak fizetendők.</p>	<p>Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR GYULA. Kiadják: Gruda Pál és Társa.</p>	<p>Előfizetési árak: Egész évre 8 frt. — Félévre 4 frt. — Negyedévre 2 frt. Neptanítóknak egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. Negyedévre 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 5 krajczár.</p>
---	--	---

A legujabb államtitkár.

Ehangzottak a szavak, melyekkel Pulszky Ágoston államtitkári székét elfoglalta; elhangzottak a commentárok, melylyel a hivatalos és félhivatalos sajtó Pulszky államtitkárságának létjogosultságát kísérte, sőt elhangzottak az ellenvélemények is a sajtóban, s most még kevésbé tudjuk, mint előbb, mivel volt indokolt a legnépszerűbb miniszter és a legtudományosabb államtitkár után a teljesen ismeretlen miniszter mellé a kormánypart a legantipatikusabb tagját államtitkárrá léptetni elő.

Pulszky Ágoston multja egyáltalában semmi garantíát sem nyújt arra, hogy a mai bonyolult viszonyok közepette a vallás- és közoktatásügyet bármivel is előmozdíthatná.

Mint politikus egyik tapintatlanságát a másik után követte a köz tudomásu, hogy az egész parlamentben antipatikusabb alak, mint Pulszky: nincsen. Ebből kétségtelenül következik, hogy bármely intézkedéseit vagy tényeit

s tapintatlanságait már megszokott közvélemény a legnagyobb kétkedéssel fogja fogadni.

Mint tanár, úgy tanártársai, mint tanítványai bizalmát és rokonszenvét sohasem bírta megnyerni. — minek oka önhittsége és elteltsege, továbbá összeköttetéseiben való nagy bizalma volt. Hogy e nem épen fényes tulajdonságának érvényesítésére, mint államtitkár még sokkal bővebb talajt fog találni, ahhoz nem kell commentár.

Hogy mint képviselő mily antipatikus volt, azt legjobban igazolja, hogy kormányfériak után kapkodó korunkban is a verbászi kerület, egy ügyvédet inkább fogadott képviselőjévé, mint a hatalmas államtitkárt, hogy Pulszkyknak kerületei mindig a legtöbb kerület s hogy most is valahol Erdély határára fog a kormány tapogatózni egy kerület után számára.

Végül mint író jogbölesészeti tan- könyve elég arra, hogy a ki elolvasta, örökre elforduljon a jogbölesészettől,

s undort érezzen, valahányszor a jogbölesészetről említés tétetik előtte.

Annyi tapintatot tehát feltételezünk Wekerléről, hogy nem ezen érdemei miatt szemelték ki az államtitkárságra. Annyi tapintatot és eszélyt azonban kénytelenek vagyunk Wekerlétől is feltételezni, hogy valami indoka volt akkor, a midőn Pulszkyt hivta meg az államtitkári székre.

A feleletet meg fogja adni a közel jövő! Ugy Eötvös, mint Pulszky széke betöltetlenül maradt az egyetemen kétségtelen jeléül annak, hogy sem az egyik, sem a másik méltóságához nem sok reményt fűz a kormány.

Eötvös figurának kellett, hogy Berzeviczy mellőzését előtte indokoltá tegyék azzal, hogy az egyházpolitikai reformok sikere után katolikus mágán, híres nevet és kiváló tudóst kellett Csáky örökébe helyezni, hogy a támadásokat ellene nehezítsék. Pulszky pedig arra kellett, hogy ő, mint a pártküzdelmek állandó figyelmes szem-

TÁRGZA.

Költészet és való.

*Leborultam lábad elé
Könyörgtem, esedektem:
„Színaranyba foglallak én
Csak egy küssé szeress engem!”*

*Hallott szívem dobogása
Leborultál némán rája,
Ugy hullt rám a drága harmat,
Könyveidnek sűrű árja.*

*Ugy rösteltem az esetet,
— Nem teszem biz soha többet —
A könnyeid elázatták
Vadonatny nyakkendőmet.*

Dianthus.

A nagyfejűek.

(Skizz egy régi chab'on után.)

Irta: *Virtter Ferencz.*

Általában véve bolondságnak tartom, ha az ember szomorkodik, meg nagyobb bolondságnak, szomorú történeteket írni, avagy komoly fejtegetéseket. Ha az író kankánt tánczol a tollával, azt sokkal jobban teszi, mert annak nagyobb a kelendősege.

Az epizódok teszik a művet érdekessé;

a satyra kedveltje; — fenkölt, magasztos eszme a maesknak se kell, nem hogy a mai közönségnek, a mely már ugys annyira el van kényeztetve, hogy csak a caviar tudja érdeklődését felkelteni.

Kaczagni vágyik a közönség! — Ha összedölné föld és ég; magika: a megfoghatatlan, ragyogó, bizarr és bohó; az tetszik, mert — különös. Excentricitás — ez a fő, a mottó. Százféle legyen! Szelid, tudákos s esztelen, — „Művészetet — ma ki szeret? — S minek a sok bolond ki szinpadán tragédiával — a közönségre ront? — Bonhomióval zagyva furcsaságot — vaudeville-szerű bohózatot szerezz! — Kutassad át a tarka félvilágot; — gyűjtsd össze mind, mi küssé érdekes; — excentricismus, látványos üresség; — ledér szerelmek és szelid szüzesség; — cinismus, pathos és sophismák töltsek — hogy a közönség érdekét felköltsek.” — Ez az ars poetica.

Legjobban szeretik mindenesetre, ha — ő rajtuk kaczagunk a műben: mert nem kell magára vennie senkinek — másoltan fedezi fel a komikumot ugys.

Hozzáfogok tehát en is egy walzer ütemben megirt elbeszélés elmondásába. Rakjunk föléje egy hangzatos címet s kezdjünk belé a kellő routine-val és csinál. —

Apropos! . . . Mielőtt azonban belekezdénék a tulajdonképeni mesébe, egy kis elmefuttatást fogok rendezni a nagyfejűkről.

Minden nagyfejűnél a fő lényeg a kivasalt nadrág, elegáns smoking és az ideyeknek megfelelő színű nyakkendő és dis-cours. A fej, természetesen csupán arra való, hogy azon a legujabb minőségű és legujabb divat szerint készült kalapot pontosan elhelyezzük.

Általában véve az a tévhit van elterjedve, hogy a nagy fejekbe sok fér. A báli naptár és a szép hölgyek nevei töltik el a fej hátsó részét: az emlékezés idegeit. A gyrus occipitalis idegsejtjei továbbítják ennek működését, — ugy, hogy csakhamar valamennyi sejtcske az agyban telve van, a bálók és jourok kaléndáriumával; elfoglalva természetesen a helyet a többi ismeretek elől. Innen magyarázható az a körülmény is, hogy a nagyfejűek, ha véletlenül egy vakmerő valaki más tárgyat vet fel a szőnyegre, hallgatnak, miként az a böles, kinek elve az arany.

A kis agy mellett van egy nyereghez hasonló kerges test: a mellősi ereszték, mely az agyvelő közepét foglalja el, befolyásolja az összes sejtet. Ennek igen nagy szerepe van, különösen a character nevezetű micodára nézve, — s folytonos mozgolódása és szerepelni vágyása miatt elneveztek „feltűné-

lélője mindig felvilágosítást ad a politikai helyzetről Eötvösnek ez interregnum alatt, de egytől olyan alak legyen, kit a kormány bármikor eljethet, — a nélkül, hogy ezért bárki szót emelne, vagy azt bárki sajnálna. Ez volt az indoka Pulszky államtitkárságának, mely kombinációból legtöbb hasznót a verbászi kerület merített, megsza- badulva a legantipaticusabb képviselő- lőtől örökre, — legtöbb kára pedig a verbászi kerület jelenlegi képviselőjé- nek van, kinek Pulszky lemondása mó- dot és alkalmat adott régi dicsőség- teljes küzdelmeinek színterét odahagyni, s a mindenre Pulszky módjára „igent“ szavazók sorába beállni.

Két kívánsággal fejezzük be so- rainkat.

Az ország érdekében mielőbb egy Csákyt és Berzeviczyt öhajtanánk a vallás- és közoktatásügy terén, — az ellenzék érdekében pedig a verbászi kerületet mielőbb egy a mult időkből való Kozma képviselje a jövő czyk- lusban.

Dr. Ödöfny Miksa.

Hirek.

— **Áthelyezés.** Dr. Horváth Czirill, a bajai főgymnasium tudós tanára, a jövő tanévtől kezdve az egri főgymnasiumhoz helyezettett át. Dr. Horváth Czirill szerkesztette a Tóth Kálmán-szobor teleplezése alkalmából az emlék albumot.

— **Eljegyzések.** Bibó-bíge György, a szabadkai főgymnasium fiatal helyettes ta- nára, f. hó 18-án eljegyezte Szebenburger Irénke kisasszonyt, Szebenburger Károly ot- tani főgymn. rendes tanár leányát. — Ku- tay Gyula, szegedi Tisza-szabályozási kir. mérnök pedig f. hó 17-én eljegyezte Döntő Etelka kisasszonyt, Döntő István szabadkai iparos leányát.

— **Számongkérészek.** Zombor szab. kir. város közigazgatási és árvaszéki műkö- désének fellépvizsgálhatása czéljából folyó hó 28-án a főispán számongkérészeket fog tartani.

— **A zombori iparos dalárda kertí mulatsága.** A zombori iparos dalárda folyó évi augusztus hó 5-én a volt népkör fele kért helyiségben hangversennyel egybekötött nyári mulatságot rendez. Ez uttal fog a da- lárának új karmestere Bures Jenő bemutat- kozni.

— **Öngyilkos katona.** Belt Ferencz 22 éves apatini illetőségű a helyben állomá- szó 11. század kőzatonájára tegnap d. u. 2—¹/₂3 óra között a laktanyájának egyik ár- nyékszékeben nadrágszíjjával felakasztotta magát. Midőn bajtársai megtalálták még élet volt benne, nemskóra azonban meghalt. Az öngyilkosság okát nem lehetett kipuhatolni. Az öngyilkosság annál feltűnőbb, mert Belt jómódu paraszt gyereke, esendes fiu volt és felebbvalói nagyon szerették.

— **A haza vándor dalnoka Zom- borban.** A merre jár jó Hazafi Verai János nem mulasztja el, hogy elményeit, már a szerint a mint azok kellősek, vagy kellem- lenek voltak, magasztalás, vagy megro- vási kalandokban meg ne örököse. Zombor- ban ugy látszik nem voltak kellemes elemé- nyei, mert egy szabadkai lapban, hova a vándor dalnok visszazánzott, a következő „finomított megrovási kalandját“ olvassuk:

Finomított megrovás Zomborban 1894.

Fernbach Károly legyezővel verte a fejemet Talán bizonyára nagy ur letére ivott eleget Hogy a filokszerá lepje el mielőbb az orrát Fejem verte mikor éltettem nagyságát a Dorát.

Horvátovits Stipán az „Elefánti“ vendéglős, a furulyás Pánszláv horvát érzelmű ugy nezd mint pikulás Hogy szavaltam belém kötötél halál-e te pikulás Borzasztó már rád nézni fekete vagy mint Judás.

Irtam mégemben 1894. július 19-én Szabadkán.

— **Újítás a javító-vizsgálatoknál.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a két tantárgyból való javító-vizsgálatok engedélyezését a kir. tankerületi főigazgatókra ruhazta a kik ezentúl föltétlenül és fenntartás nélkül megadhatják az engedélyt. A miniszter figyelmeztette rendeletében a főigazgatókat, hogy a két tantárgyból való javító-vizsgálat csak rendkívüli esetekben engedhető meg, miert is elvárja, hogy a főigazgatók a feltétlenül rájuk ruházott eme jogot szigorú elbírálással s mérsékelt terjedelemben fogják gyakorolni.

— **Pénzben utaznak.** Egy idő óta nagyon elszaporodtak az alföldön a jelzalog kölcsönöket közvetítő ügynökök, s ezek a pénzben utazó férfiak, meg nem engedhető módon folytatják az üzletet. A szegedi ügy- védi kamara ügyésze az összes ügyvédi ka- marák figyelmet felhívva a visszaélésekre, melyeket a jelzalog kölcsönöket közvetítő ügynökök eljárásában tapasztalt és a szegedi kamara választmányja előtt is jelentést tett a közvetítők üzletheiről. A választmány elha- tarozta, hogy ez évi jelentésében fejt ki a jelzalog kölcsönöket közvetítő ügynökök üzle- meire vonatkozó tapasztalatait és közvetlenül az igazságügyminiszterrel kér intézkedést ebben a dologban.

— **A jótékony kalocsai érsek.** Császárgy György kalocsai érsek az újvidéki r. kath. hitközségnek templomépítésre 20.000 forintot ajánlkozott. Ugyanerre a célra már előbb 10.000 forintot adományozott és így az építelőfelben levő újvidéki katolikus templom összesen 30.000 forintot köszön az ér- seknek.

— **Országos vásár.** A legközelebbi újvidéki országos vásár 1894. évi augusztus hó 11, 12 és 13-án lesz.

— **Vizálykodó hitközség.** Furesa dolgokat ir levelezőnk a zentai zsidó hitköz- ség kebelében újabban előfordult vizálykodá- sokról. A vizálykodó felek Bergel Emil hit- októató egyszéről — Braun Izsó hitközségi elnök és Klein Salamon főrabbi, másrésztől megszékéről, sajtóban, nyilvánosság előtt és magánykörben foly az agitáció pro et contra. A bíróságokat és hatóságokat is számos olyan ügy foglalkoztatja, mely e vizálykodásból támadt. Sajtó-per is van folyamatban, melyet Bergel Emil indított a hitközségi elnöknek egy a Zentai Közlönyben megjelent cikke miatt. Most legutjában a rabbinus adta tanu- jelét annak, hogy nincs tisztában hivata- sával. Ugyanis mikor dr. Spitzer Móríc edes anyja halva feküdt, elment a főrabbi oda és dr. Spitzer lelkére kötötte, hogyha azt akarja, hogy edes anyja eljuthasson Ábrahám kebelébe, ugy teljes erővel agitáljon Bergel ellen. No hát ez még sem paphoz illő.

— **Forgalom kimutatás.** A szabad- bai kereskedelmi és iparbanknak f. évi június havi forgalma — a hozzánk beküldött ki- mutatás szerint — 1.623.282 frt 64 krt tett ki.

si-vizsketeg"-nek . . . Más az agyban nin- esen.

A mi a nagyfejték pszichológiáját illeti, az igen hézagos. Csak itt-ott van megállapo- dott pontja.

Alapelvük mindenekelőt a becsület minél nagyobb hangoztatása.

Helyük a gerinczesek osztályában két- ségkívül a legeslegelső, fölötté állván az em- beren, mivel ők — urak!

A lelkükről magukról nem szólhatnak, mivel az nincs: legalább nem tapasztalható, hogy volna — kivéve ama egy tényből, hogy szaktak nagylelkűsködni. — Ez azonban még nem elegendő bizonyíték.

. . . És most, hogy bevezetésem már a végére ért, s különben is igen hossza- ra nyult, befegyészéül csak azt jegyzem meg, hogy a nagyfejték ama bizonyos fénygyo- lyonak atómjai.

1.

Nem tudom már, hol olvastam réges- régen — meg lehet, hogy Vas Gerebenben — egy előkelő régi magyar főúr kitisztította az ő kegyeiből nevelt nebulók csizmáit, ne- hogy azoknak kelljen avval fáradniok, — s a nebulók megszegyenülve ezáltal, megja- vultak.

Ma egy kis változás állott be, ameny- nyiben bizonyos czimeres urak adják oda

a cipőiket más, nem cimeres uraknak ki- tisztítás végett, a nem cimeres urak erre fellelkesülve a leereszkedés által, nagy buz- gón teljesítik a hivatást, aztán odaállanak a cimeres urak mellé, velők lépést tartanak, — ama büszke tudatban, hogy érdemesek rá, s velők egy ranguak, mert valamikor egy ügyükben azok hozzájuk fordultak. A mo- dern gondolkodás és egyenlőség dicsőséges eszméje folytán a cimeres urak és nem- czimeres urak összekegyedtek és keletkezett a mai társadalom — a fénygolyó. Egészen azonban még sem forrt össze, csak külsőleg, ugy, hogy igen könnyen külön-külön tár- gyalhatók és megfigyelhetők. Az elsőkről, czimeresekről nem beszéltek: egy szóval le- het nevezni őket: Carthago romjai; — a másik rész azonban határozott új típus.

Ebbe az új típusba tartozik Vörös Béla ur is, újabban Wewrewss úr, a ki mellesleg mondva, kis köpczös ember, de azon a tes- ten is jól áll a frakk.

Wewrewss úrnak van egy modern le- ánya, névleg Margit, aki azonban nevét, az általános szokásnak hódolva, Gyttára változ- tatta.

Gytta urhölgynek udvarol egy Dénes György nevezetű miniszteri fogalmazó.

Dénes György úrnak van egy jó ba- rártja, Somordy úr, a kinek legkomolyabb

foglalkozása a társaság elvenségét fenntarta- ni s a mágnásokkal czimborálni.

Gytta urhölgynek a rengeteg sok jó barától közül csak kettőt említek: a Fáy nővéreket.

Bemutattam tehát egy tucztat embert Önnök, gondosan megfésült olvasó, — és pedig amiatt, mivel ezek jelenleg mesém kezdetén együtt vannak épen Wewrewss úrnál jouron, hangos kacagással és élénk társalgásban fogyasztva a rengeteg mennyi- ségben összehordott „sand-wich“-t és teát.

Ne botránkozunk meg azonban Wew- rewss úr vendégszereteten, mikor a mellek- szobában halljuk az ő suttogását leányával, kinek ezt mondá:

— Margit! én nem akarom, hogy ezt az embert többé ide hívj. Szemtelenség tőle! mit tolakodik ez, mikor látja az arczomon, hogy ki nem állhatom.

— De apa, meghallják! kérélelé Gytta urhölgy.

— Hát hadd hallja meg! minek tola- kodik? Elfoglalja más érdemesebb udvarló- helyét s az emberek azt kikürtölik, hogy mennyasszony vagy. Nem akarom és nem! Mit is akar az ő rongyos kétezer forint jó- vedelmével?

(Folyt. köv.)

— **A zombori löversenyter** állandó tribünjét Merke József apatni vállalkozó fogja 4900 forintért elkészíteni. A tribün terveit Szabó László városi mérnök kiváló gondnal és ritka csinnel készítette el, úgy hogy nem mondunk egyáltalán sokat, mikor azt mondjuk, hogy e tribün a vidéki városokban párját ritkítja.

— **Vívó tanfolyam Szabadkán.** Benedek Gyula hírneves vívó és torna tanár f. hó 21-én Debreczenből Szabadkára érkezett s ott huzamosb ideig fog tartózkodni, illetve vívó leckeiket fog adni — a sport kedvelőknek.

— **Halálozás.** Spitzer Jánosné, dr. Spitzer Móricz zentai köz- és váltó-ügyvéd édes anyja f. hó 16-én váratlanul elhalálozott.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Schönburger Paulina zentai születésű bajai család f. hó 15-én d. e. 10 órakor gyufaoldatott akart inni, de ezen szándékában Brecska Józsefné megakadályozta, ki a poharat kezéből kiütötte. Később 6 csomag gyufát átlatott le és ennek levét déli 12 órakor megitta. Gyógykezelés végett a városi kórházba szállították.

— **Megkerült ludak.** Bakota István ókanizsai lakos 4 ludját az utcáról valaki elhajtotta. A tettes Bartók Panna személyében megkerült, ki kihallgatása alkalmával azt állította, hogy 4 éves fia hajtotta be a ludakat az udvarba s nőhá ő tudta, hogy nem az övéi, a piacon eladta Csiszár Józsefnek. Csiszár lakasan a ludakat megtalálták s visszaadták gazdájuknak.

— **Huszárság Ó-Becsen.** Ó-Becsei levelezőnk írja, hogy őszre ott egy század huszar szándékozik telepedni állandó tartózkodásra. A vármegye azonban más helyet szemelt ki számára. E tárgyban f. hó 24-én lesz tárgyalás Ó-Becse község a várnagy és a katonai parancsnokság részéről. A tárgyalás eredményétől függ, kap-e Ó-Becse huszárságot.

— **Villámcsapás.** Bács-Földváron mult hétfőn délután egy hirtelen támadt zivatar a távri gépbe belesapott s azt teljesen szétzúzta. A villámcsapás a közelben ülő postamesterőt is érte, de szerencsére komoly sérülést nem szenvedett. A zivatar oly észrevétel nélkül jött, hogy a postamesterő nem zárhatta el a telepet. A legnyomás a távrida környékén oly erős volt, hogy két asszonyt, kik az utcán voltak messzire eltaszították.

— **Zabtolvajokat** fogott el szombaton a szabadkai rendőrség, kik a megelőző éjjel — Malagurszky Péty Markó többször büntetett betörővel élükön — Sztipity Jakab házából több zsak zabot emeltek.

— **Sajtó-per.** Bergel Emil zentai író hitoktató a „Zentai Közlöny” f. évi 20. számában a „Közönség köréből” című és rea vonatkozó cikkek miatt, a szegedi sajtó ügyi bíróságnál panaszt emelt. Az előzetes vizsgálat az 5815/B. 894. és Sv. 14/1894. sz. végzés szerint el is rendeltetett.

— **Scozza Zoltán** szabadkai tűzoltó-parancsnok Bajmok község részéről meg lett hívva az ott alakítandó önk. tűzoltóság szervezésére és a szükséges szerelvények megjelölésére, melyeket a község azután beszerezni fog.

— **Tűz.** Tatity Radován zentai lakos Kazinczy-utca 1341. számú háza udvarán f. hó 29-én d. u. ismeretlen okból tűz ütött ki. Egy kukoricaszárral fődött dísznő-öl kezdett égni s erről tűzet fogott a szomszédja zsindegy fedelő háza. Egyedül a helyszínen gyorsan megjelent tűzoltóság ügyességének tulajdonítható, hogy az akkori erős szélben a ház tetőzete le nem égett. A kár igen csekély.

— **Az új tanfelügyelő Szabadkán.** Gráf Nikáz Bács-Bodrogh vármegye újonnan kinevezett tanfelügyelőjét Szabadka város tanítói f. hó 10-én, midőn a közigazgatási üléseni részvételt végett kinevezése után ott először megjelent, az indóháznál testületileg fogadták, s utóbb a zentai és kanizsai tani-

tók küldöttségével együtt nála tisztelegtek, délután pedig a „Bárany” szállóban tiszteletere 120 terített bankettet rendeztek, a melyen felköszöntők mondtak a volt és jelenlegi kultuszminiszterre, az ünnepelt és a volt tanfelügyelőre s több másokra.

— **Merénylet Zentan.** Folyó hó 17-én Zentan szenzációt keltő merénylet történt. Ugyanis Flott Francziska, Klazsik Rókus takarékpénztári könyvelő szolgálatja, 8 darab revolver töltényt szerzett és azokat taplóba burkolva és meggyújtva este 10—11 óra között özv. Staubert Józsefné árpád-utca lakásának ablakredőj közé dugta. Az áttűzsedett töltények közül 2 drb begyult és hatalmas dörréést hallatott, melyre özv. Staubertné feljéjvén, a dörréens okait keresni kezdte, melyekre szorgos keresés után rá is jött. A felelemtől nem tudván aludni, hajnali 3 óra után észrevette, hogy valaki a másik ablakredők közé szintén egő taplót dugott be. Miután az ablakon hirtelen kitékintett, a tettesben Flott Francziskát ismerte fel, ki futás közben egyik papucsát elvesztette Staubertné feljelentésére, az említett bűnjel alapján a leány le lett tartóztatva, ki a vizsgálat folyamában örlöngeni kezdett. Azonban kellő módon alkalmazott kúra után abbahagyta a színlelt örültséget és többek között azt vallotta, hogy ő a tettest saját elhatározásából, mások befolyása vagy utasítása nélkül, csupán Staubertné iránti haragból követte el. A vallatás után szabadon bocsátották, de Staubertné kérésére ismét rendőri felügyelet alá helyezték. A vizsgálat további folyamat nagy érdeklődéssel várják.

— **Öngyilkos kocsi.** Momirovits Vladó helybeli, a „Sölyöm”-hoz címzett vendéglő tulajdonosánál szolgált Maglity Száva nevű kocsi folyó hó 21-én délután 6 órakor eltűnt. Hosszas keresés után végre másnap reggel a padláson megtalálták, hol egy gerendára felakasztotta magát. Semmi iratot sem hagyott hátra s így tettének oka ismeretlen.

— **A Tiszán** július hó 12-én Turi József zentai halasz egy deszkából készült nagy ladikot — hátsó részében egy ajtóval ellátott férhegyvel — felfogott. Tulajdonosa kellő igazolás mellett, a zentai rendőrség útján átveheti.

— **Lopott buzakévek.** Bakality Máté martonos lakos szerűjéről 32 kéve búzát loptak el. A csendőrség Faragó Márton szállási lakosnál házkutatást tartott s a szállástól mintegy 30 lépésnyire egy kéve hevert a kocsiuton. E bűnjel alapján a csendőrség körüljárta a tanya környékét s a kukoricza között megtalálta a kéveket. Mindezek dacára Faragó erősen tagadja, hogy ő volna a tett elkövetője.

— **Lopás.** Zentan f. hó 16-án éjjel egy ismeretlen tettes, a kit a rendőrségnek még nem sikerült felfedezni, özv. Iszakovity Átyimné házába tört és onnan egy rézmozsarot törővel, egy kávédaralót és egy vaslábat emelt és azokat Renkó Mihály szérűskertjében egy szalmakazalba elrejtette. A tulajdonos megtalálván azokat, ismét birtokába vette.

— **Artézi kut Palicson.** Palicson sikerrel bíztat az új artézi kut furatása, a mennyiben 96 méter haladt és most gőzerőre berendezett furasnál oly jelenségek mutatkoznak, hogy mintegy 25—30 méternyi furás után aligha nem szökellő vizet fognak kapni, a mi tekintve a Szabadka városi artézi kutak vizmagasságát és a palicsi artézi kut földszinének 5—6 méterrel alacsonyabb fekvését, valószínűséggel bír.

Törvényszéki csarnok.

Radimeczky öröksége.

(A kulai adóhivatali okirathamítások és sikkasztások bűnpöre.)
(Folytatás.)

Nagy Sándor terhelt saját beismerése és a vizsgálat adatai szerint, az egyenes adók

továbbá a hadmentességi s fegyveradók kezelésével volt megbízva, ekként minden evvel járó teendő, a pénzfelvitel kivételével, hivatali hatásköréhez tartozott.

Mint hogy pedig a lefizetett adóösszeg előírása Nagy Sándor teendőjét képezte, a melynek alapján az adótárnok a tényleges befizetést aláírásával nyugtatta, a terhére rótt azon cselekmény, hogy az adókönnyvecskéket meghamisította hivatali hatáskörében elkövetett ügyletek által, tekintettel arra, hogy az a körülmény miként valakire jogszerelem nem volt a terhelt illetve tanuknak ama vallomásaival, hogy tőlük az előírt adó nem követeltetett megállapított, vádlott jöggelenes ténykedése, a btk. 393. §-ban meghatározott egy rendbeli okirathamítás büntetéként volt minősítendő s e miatt ő mint tettes vád alá helyezendő.

Ugyanez áll Pipos Gábor terheltre vonatkozóan is. Szakáll János, Szakáll József és Prerádovits Nenád adójára vonatkozóan.

Ellenben eme terhelt a Szilberhorn Frigyes adójára vonatkozóan, úgy Horváth Károly, Márton Imre, Irházi Ferencz, vaiaimont eme határozat rendelkező részében 7—52 pont alatt felsorolt kerültek a btk. 69. §. 2. pontja alapján mint bűnségadók voltak vád alá helyezendők, mert ama cselekményükkel hogy ők részben saját, részben pedig más adózó felek adókönnyvecskéit Nagy Sándorhoz elvitték, hogy ez a hamis bevezetéseket eszközölje, a Nagy Sándor terhére rótt cselekmény elkövetését szándékosan előmozdították.

II.

A mint már fennjeleztetett midőn Frindt József pénzügyi fogalmazó a kulai kir. adóhivatalnál f. évi január 2-án megjelent a pénzügyigazgatóság által előző napon kiküldött napjegyzékeket és zárszámadásokat be kívánta, azok azonban feltalálhatók nem voltak, mert a mint ezt Nagy Sándor és Horváth Károly kerültek beismerik, azok Nagy Sándor által megsemmisítették.

Megállapított ugyanis, hogy Nagy Sándor megkérte Horváth Károlyt, hogy ez a csomagot, a melyet a hivatalszolgá a postáról elhozand, hozza a lakására, mert az abban foglalt jegyzékeket meg akarja semmisíteni, minthogy ezek útján a bekövetkezendő vizsgálat Nagy Sándor bűnös üzelmire terhelt adatok birtokába juthat.

Horváth Károly ebéd után 1—2 óra között a hivatalba menvén, az előszoba asztalán találta a hivatalszolgá által ekkor a postáról hozott csomagot, azt kábátja alá rejtve elvitte Nagy Sándor lakására, a ki a csomagban volt jegyzékeket elégette.

Eme cselekmény tekintettel arra, hogy a napi jegyzékek, illetve zárszámadások ezen közhitehly okiratok elégetés útján megsemmisítettek, és ez által az államkincstár amaz okirattól, a melyek adókövetelése bizonyítására szolgálnak — megfosztatott, Nagy Sándor a btk. 398. §. alapján közokirathamítás büntete miatt mint tettes,

Horváth Károly pedig tekintve, hogy ő tudta a csomag tartalmát, ezt megsemmisítés végett Nagy Sándorhoz elvitte és ez által elkövetett cselekményt szándékosan előmozdítván, eme büntett miatt a btk. 69. §. 2. pontja alapján mint bűnségadók volt vád alá helyezendő.

(Folyt. köv.)

H I R D E T É S E K.

Birtokvétel.

Megvételre kerestetik készpénzfizetés mellett

két nemesi birtok,

egyet

120.000 frígi árban

és egyet

400.000 frígi árban.

Alkalmas fekvés, esimos kastély megkivántatik.

Szíves ajánlatokat csakis birtokosoktól kér

PATZ RICHARD BÉCS,

Wieden, Margarethenstrasse 12.

1-3

NEUMAN TESVÉREK

aradi szeszgyári hízaló istállóiból

légenszáritott

természetes istálló-trágya

(magyar guano)

darabokban, zuzott, avagy őrölt állapotban. A legregőbb és legbiztosabb hatású trágya-anyag

Beltartalomra nézve kezesség elvállalása mellett minden mennyiségben kapható

NEUMAN TESTVÉREK

cégnél

szesz- és sajtolt élesztő-gyáarak, szeszfinomító és gőzmalom

A R A D O N.

Megbízásokat elfogad a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete” is Budapesten.
Alkotmány-utca 31. szám.

Gruda Pál és Társa

könyvnyomdája Zombor,

Kossuth Lajos-utca Gergurov István-féle ház udvarán.

Telefon-szám 51.

A kor igényeihez mérten fölszerelt s magyar-német s szerb szövegű nyomtatványok készítésére berendezett könyvnyomda, — mely a zombori kir. törvényszéknél vezetett kereskedelmi cégjegyzékbe is föl van véve, — ajánlja magát a n. é. közönségnek

mindennemű nyomtatványok elkészítésére.

A nyomdai szakba vágó minden munkát, a legfinomabb nüanszokat igénylő *eljegyzési kártyákat, esküvői meghívókat, táncszigalmi jelentéseket, körleveleket s hivatalos táblázatok* készítését elvállaljuk gyors präciz kivitelben.

Bármily terjedelmű nagyobb *művek, műgondot igénylő részvények s kereskedelmi nyomtatványokat* izlésesen s a modern kor kívánalmaiboz képest állítunk elő.

Étlapokat, váltóblanquettákat, cégjegyzéssel ellátott számlákat, gyászlapokat s üggnédi nyomtatványokat minden faj és minőség szerint készítünk.

A nyomda felállítását és fenntartását egyedül a „Zombor és Vidéke” című politikai lap nagyobb terjedelemben való kiadhatása tevéen szükségessé, — az üzlet nyerekedés céljából nem létesült s csupán önmaga fenntartását tartja szem előtt mely körülménynél fogva képesek vagyunk *olcsóság, pontosság* valamint a nyomdai kivitel izléses és elegánsvolta tekintetében bármely fővárosi nyomdával is fölvenni a versenyt.

A kiadásunkban megjelenő „Zombor és Vidéké”-re előfizetést bármely hó 1-től és 15-étől fogva elfogadunk.

A nagyérdemű közönség jóindulatába ajánlva vállalatunkat, maradtunk

Zombor, 1894. július hóban,

hazafias tisztelettel

Gruda Pál és Társa.

Közigazgatási basáskodás

belügyminiszteri assistentia mellett.

(A Szemző-felé hidkarfalak története.)

V.

Felekezés a belügyminiszterhez.

Miután a közigazgatási bizottság ugy-
szólván rá se hederített amaz érvekkel
támogatott felebbezésre, mely a tanács
határozata ellen adatot be, most Szemző
István az utolsó forumhoz fordult jogor-
voslatért, melyet szóról-szóra itt közlünk:

Nagyméltóságú

magyar kir. belügyminister Úr!

Zombor sz. kir. városban fekvő bajai
úti házamnak kapubejárataival szemben,
az utca hosszában elnyúló árok felett
lévő hid két oldalára én egy-egy, mintegy
240 cm. széles és 59 cm. magas kőkarfalat
építtettem.

Tettem ezt azért, mivel láttam, hogy
a városban több ily magasságú hidkarfal
létezik, és így azt hittem, hogy ezen épít-
kezésemnél senki megütközni nem fog;
de tettem ezt főleg a biztonság végett,
hogy t. i. lovaim és fogataim a kérdéses
hidon az árokba rohanás és lezuhanás
veszélye nélkül közlekedhessenek, és így
a magam és családom élete és épsége ne
veszélyeztessék.

Ezen számitásomban azonban rend-
kívül csalódtam, mivel a város főkapitá-
nya és főmérnöke, a mint hidkarfalaimat
meglátták, siettek a város tanácsához
hivatalos jelentést tenni, mely szerint a
kérdéses hidkarfalak az utca közepéig
benyúlnak, és így az összhangot és az ő
tollfinomult szépészeti érzéküket sértik,
kérték tehát a város tanácsát, hogy ezen,
a közérdekebe ütköző óriási sérelem orvos-
lásáról gondoskodjék.

Ezen hivatalos jelentés a mily ten-
denciózus, épen oly valótlan, mivel én a
hidkarfalakat szorosan az árok fölé épít-
tettem, és azok csak néhány emrel-,
vagyis annyival, a mennyi szükséges a
fal megtartására, — nyúlnak túl az árok
felső szélességén; és azt talán a nevezett
urak sem akarják állítani, hogy az árok
az utca közepén vonul el? Hiszen nem
én huzattam az árkot oda, a hol van,
hanem maga a városi hatóság, és így, ha
az rossz helyen van, annak oka nem én
vagyok. Vagy talán azt kívánták volna
tőlem, hogy a hidfalakat, melyeket épen
a jelzett árokra való tekintettel, biztonság
szempontjából építtettem, az árkon innen
építem, vagy az árkon túl is elnyújtsam?
De kitűnik az érintett hivatalos jelentés
valótlansága abból is, hogy a hidkarfalak
külső széle az út közepén elvonuló műút
mellett levő kerékvetőknél 40 emrel bel-
jebb fekszik, tehát nem nyúlhat az utca
közepéig, azokat pedig szintén hatóságilag
helyezték el, nem pedig az egyes polgá-
rok. De legjobban megezűfolja ezen
hivatalos jelentés maga a városi tanács,
midőn rögtön érintendő 6420/893 sz. a.
kelt határozatában, ezen hivatalos jelen-
tés valótlanságát érezve, ezen évrre kismé-
terjeszkedett.

Ezen jelentés alapján megindult hi-
vatalos eljárás folytán a városi tanács f.
é. jun. 7-én 6420/893 sz. a. meghozta ha-
tározatát, melylyel meghagyja nekem,
hogy a kérdéses hidkarfalakat 35 emrel

szállítsam le. Indokolja pedig ezen hatá-
rozatát azzal, hogy a kérdéses hidkarfalak
úgy az árok szélességéhez, mint a város-
ban létező többi hidfalak magasságához
képest feltűnő magasra vannak építve, és
így ezen, az egyöntetűséget zavaró, sze-
metszűrő építkezés, szépészeti szempont-
ból kifogás alá esik. Én ezen határozat
ellen felebbezéssel éltem, melyben a vá-
rosi tanács érveit sorra megezáfoltam; a
közigazgatási bizottság azonban annak
daczára, a helyett, hogy nyomos okaim-
nak helyt adva, méltányos és szerény
kéresemet teljesítette volna, — talán, hogy
a városi tanács csalhatatlanságát doku-
mentálja, — annak határozatát „indokai-
ból“ helybenhagyta, anélkül, hogy felleb-
bezésemben felhozott érveimet megezá-
folni csak meg is próbálta volna.

Ily körülmények között, miután a
további felebbezés útja előlem a törvény
által el van zárva, kénytelen vagyok
Nagyméltóságodhoz fordulni azon kére-
lemmel, kegyeskedjék engem megóvni
attól, hogy a magam és családom bizton-
sága érdekében tett, elkerülhetlenül
szükséges intézkedéseimből kiesínyes zak-
latás által háborgattassam. Jól tudom én
azt, sőt magam is azon elvnek vagyok
híve, hogy a rend a legnagyobb szabad-
ság, és így a hatóság által a rend érde-
kében tett intézkedéseknek magát min-
denki alávetni köteles, nem is kívánok
én magamnak több jogot, mint másnak
van; sőt ha több jogot kapnék, azt el-
utasitanám magamtól, mert az ellenkező
a jogegyenlőség elvével, melynek rend-
ületlen híve vagyok; de épen ebből kifolyólag követelhetem magamnak azt, hogy
a mi meg van engedve másoknak, meg
legyen engedve nekem is. Ha városunk-
ban meg van engedve a legkülönbözőbb
magasságú, hosszúságú, szélességű és for-
májú hidfalak, gledicsiák és fűvédő lécz-
kerítések építése, miért sérti csupán az
én hidkarfalam a szépészeti érzéket és
az összhangot? Miért foszt meg egyedül
engem a városi tanács azon jogtól, hogy
akként építkezzem, ami azt a paran-
csoló szükségesség előírja? Hol van itt a
jogegyenlőség? Vissza akarja talán a vá-
rosi tanács állítani az osztály-különbséget
és a polgárok egy részét meg akarja oly
jogoktól fosztani, melyek a másik résznek
meg vannak adva? Ezt nevezik szab-
adlvságnak? Tessék a városban lévő
összes karfalakat, de különösen a város
egyik legelőkelőbb helyén, a Deák Ferencz
körúton, az u. n. „korzón“ lévő hidakat
és hidkarfalakat megtekinteni; — az
egyik hid bolthajtásos, a másik egyenes,
hosszúságra alig van közöttük kettő egy-
forma magasságuk 24—44 emr. között
váltakozik; különösen a bolthajtásos hidak
karfalainak széle a legtöbb helyen megüti
a 44 emert. A polgári Casino előtt évek
hosszu során át fennállott karfal magas-
sága megütötte a 118 emert; — ezen
karfalakat nem régen tatarozták, miből
logice azt lehetne következtetni, hogy
azokat fenn is akarták tartani, azonban a
fellebbezésem kelte utáni napokon, f. é.
május hó 13-án és 14-én lebontatta azo-
kat a városi tanács. Kérem, miféle gaz-
dálkodás az, hogy a nem régen tatarozott,
tehát jó állapotban lévő karfalakat min-
den alapos ok nélkül lebontják, vagy ha
annak lebontása már elvont határozva,

úgy mire való volt annak tatarozására a
város pénzét kidobni?

A városi tanács által hangsúlyozott
szépészeti szempont nem szolgálhat okul
a hidkarfalak lebontásának elrendelésére,
mert hiszen a hidkarfalakat nem szépé-
szeti szempontból, nem dísz végett szok-
ták építeni, hanem csakis biztonság végett.
Épen ezért építtettem én is egészen egy-
szerűen, de szolidul, jól megépített hid-
karfalakat; melyek különben külsőn
tekintetében a városi tanács véleménye
szerint is teljesen kifogástalanok. Akkor
véttettem volna nézetem szerint a szépé-
szet követelményei és a jó ízlés ellen, ha
azokat valami különös díszel építtettem
volna, talán oszloppal, vagy aranyozott
rácszattal láttam volna el, mert akkor
rontották volna azok az egyöntetűséget
és összhangot, melyről különben felebbe-
zésemben bőven kimutattam, hogy az
Zombor városában nem létezik. De ezt
nem tettem, mert van annyi jó ízlésem,
hogy belássam, miként egy árok fölé
aranyraics vagy koryntli oszlopsor nem
illik. Ennélgyva hidfalaimat csakis a biz-
tonság szempontjából lehet és kell meg-
bírálni. Már pedig azon magasság, melyre
én a hidkarfalakat építtettem, a minimu-
mát képezi a biztonság által követelt
magasságnak. Sehol a világon nem szok-
ták azon karfalakat, vagy korlátokat,
melyek a biztonság céljaira szolgálnak,
35 em, hanem legalább is 60—100 em.
magasságra emelni, hogy azon keresztül
senki megcsuszás, elszédülés vagy meg-
lökés, folytán le ne eshessék.

Zombor város hatósága azonban e
térén, úgy látszik, úttörő akar lenni, mert
nem engedí meg polgárainak, hogy élet-
biztonságukról az egész világon divó mód
szerint gondoskodjanak, daczára annak,
hogy a karfalak magassága szabályrende-
let által szabályozva nincs. Úgy vagyok
ugyan értesülve, hogy a városi hatóság
szabályrendeletileg szabályozni akarja a
karfalak magasságát, és valószínű, hogy
következős akarván lenni önmagához,
ezen szabályrendeletben ki is fogja mon-
dani a 35 em. maximális magasságot. Én
azonban előre is kijelentem, hogy a meny-
nyiben egy ily szabályrendelet megalkot-
tatnék, az ellen, mint a melyik nemesak
a biztonság követelményével, hanem a
józan ésszel is ellenkezik, felebbezéssel
fogok élni, és ki fogom kérni Nagyméltó-
ságod bőles ítéletét arra nézve, hogy egy
ily intézkedés, mely a polgárok életbiz-
tonságát veszélyezteti, megfelel-e a jó
közigazgatástól követelhető gondosságnak?
Én nem hiszem, hogy találkoznék értel-
mes ember, vagy egy jó fölfogású gyer-
mek is, a ki állítaná, hogy egy 35 em.
magasságú korlát egy fogatot, melynek
lovak esetleg megriadtak, vagy egy nép-
tömegnek csak egy embert is a lezuhanás-
tól megóvjon? Ezen szempont fontos-
ságának folyományja az, hogy vizeken,
árkokon s hegyszakadékokon keresztül
vezető hidak karfalai okvetlenül 60 em-
nél magasabbra emelhetnek. Különösen
áll ez a bajai úton, mely a városnak a
vasuti pályaudvarhoz vezető utcajára lévén,
rendkívül élénk forgalommal bír; az árkok
közötti kocsit pedig csekély, midőssze
is mintegy 6 méter szélességű, és így igen
könnyen megtörténhetik, különösen né-

gyes és ötös fogatoknál, hogy a lovak valamely szemközt arra hajtó kocsis ostorától, vagy mondjunk, egy kutyától is megijednek, és korlát hiányában, vagy pedig a csekély, 35 cm. magas korláton keresztül az árokba zuhannak és úgy a fogatot, mint a bentülőket összezúzzák. Ily esetben a szerencsétlenséget egy 60 vagy több cm. magasságú korlát képes megakadályozni, mert azt a ló alig hághatja át, és ha annak a fogat neki is ütődik, de azon keresztül nem borulhat.

Érezte ezen állítás valódiságát a városi tanács is, mert az ártézi kút medré körül felállított korlátján nem elégedett meg a 35 cm. magassággal, hanem azt mintegy 1 meternyi magasságra emelte; úgy látszik azonban, hogy ezen állítás igazságát a városi tanács nem minden esetben hajlandó belátni, mert határozatában inpozitív biztonsággal állítja, hogy hidamon még karfal nélkül is minden baj nélkül közlekedhetnek a fogatok; holott ezen hidon csakis az én lovaim és fogataim közlekedvén, ezen körülményről csakis nekem, és nem a városi tanácsnak lehet tudomása. A határozat ezen indoka nem csak helytelen, miután ily dolgoknál a multból, — a mit nem is ismer, — a jövőre következtetést vonni nem lehet, hanem erőszakolt is, a mire a városi Tanácsnak igazságtalan határozata megvédése szempontjából, hogy nagy szükség volt, elismerem.

Elkerülhetetlenül szükséges volt a hidkarfalaknak a kérdéses magasságra való felemelése azért is, mivel nálunk télen a havat az utcaírókról a városi hatóság kihordatni nem szokta, hanem azt a gyalogjárók és a kocsitűt mellé felhalmozzák. Ilyenkor a felhalmozott hó nemcsak oly utcaírók, hol árok van, hanem ott is, a hol nincs árok, — mint pl. a városház mellett elvonuló két keskeny utcán, a hol egész télen át majdnem embermagasságú hóhalmozatok hevertek, miről az egész város tanuskodhatik, veszélyessé válhatik, annál inkább veszélyes az az árokkal bíró utcákon, hol a hó nemcsak az árkok teljesen beföd, hanem a kisebb magasságú hidkarfalakat is betakarja, és így sem a kocsist, sem a lovakat semmi sem figyelmezteti a veszélyessé válható árokra, míg a magasabb karfalnál ezen eset ki van zárva.

Érvül hozta föl a közig. bizottság ülésén a tanács határozat, — a mint magán uton értesültem, — azt is, hogy a magasabb karfal azért veszélyes, mivel annak a kocsis könnyen neki hajthat. Ezen állítás oly valami absurd, hogy annak ezafolatába alig szükséges becsátkozni. Mert hisz akkor ép oly joggal állíthatni, hogy a házoknak, vagy az utcákon levő szobroknak és azok kerítéseinek még könnyebben neki hajthat a kocsis, mert hisz azok még nagyobbak. Ily okoskodás mellett az ártézi kútnak fentebb említett kerítését, mely csaknem a kocsit közvetlen közelében vonul el, el kellene távolítani, hadd bukják be a kocsit azután a kút medrébe, s történnék ezen okoskodás szerint inkább nagyobb baj, semhogy a kocsis neki hajtson s így csak a kocsit törjön össze. Azt hiszem azt minden józan ember belátja, hogy az alacsony, fel nem tűnő karfalaknál csak könnyebben megtörténhetik az ilyen dolgok, mint a magasaknál, melyeket még sötétben is könnyebb észrevenni?

Összegezve az elmondottakat, a jelen kérvényemben úgy, mint a felebbezésben felhozott és a közig. bizottság által ezafolatlanul hagyott érveimből kitűnik, hogy:

1) Nem áll a hatósági intézkedés azon indoka, hogy a hidkarfalak az utca közegégig nyulnak.

2) Nem áll, hogy azok túlságos magasak, mert ezen magasság a biztonság által követelt magasságnak minimumát képezi.

3) Nem áll, hogy azok szélessége aránytalan, mert a szélesség éppen megfelel azon árok szélességének, a melyen át építettek.

4) Nem áll, hogy azok szépségteljes tekintetben kifogás alá eshetnének, mert rendeltetésükhöz mert egyszerűséggel és kellő külsővel építvék, mit a város tanácsa maga is elismert.

5) Nem áll, hogy azok az egyöntetlenséget zavarnák, mert ezen egyöntetlenség nem létezik.

És mindezek dacára meghozott a kérdéses határozat. Már most kérem Nagyméltóságodat, alkossa meg ítéletét az oly közigazgatási közegek megbízhatóságáról, kik hivatalosan, tudva, valóban jelentéseket adnak, és kik ezen valóban jelentés alapján indulva, semmi által sem tartható határozatokkal zaklatják a polgárokat, kényszerítik őket jogaik megóvása végett idejüket felebbezések, kérvények szerkesztésére vesztegetni, és pazarolják ez által Nagyméltóságod idejét is. Mert nem én pazarlom Nagyméltóságod idejét az ilyen hosszú kérvény és vizsgálat kérséssel, hanem pazarolják azok, kik valóban, tendenciózus jelentésekkel az ily eljárásra okot szolgáltatnak, és a polgárokat a védelmükre hivatott hatóságaik ellenében önvédelemre kényszerítik.

Az ily eljárásnak csak akkor lehetne helye, ha azt a közérdek tenné szükségessé. Azonban a városi tanács határozata a fentiek szerint egyáltalán nem alapszik a közérdeken. Már pedig szerény nézetem szerint azon hatósági intézkedés mely egy honpolgári köteleességeit mindig híven teljesítő egyént megzavar azon köteles, és a közérdekbe nem ütköző gondoskodásában, melylyel a maga és családja biztonsága iránt tartozik, határozottan a zaklatás jellegével bír, és mint ilyen, illetetlen és törvénybe ütköző. Meg vagyok azonban győződve arról, hogy Nagyméltóságod az ily indokolatlan és kicsinyes zaklatást eltűrni nem fogja és azért az 1886 évi XXI. t. cz. 10 §-ának alapján, kérem Nagyméltóságodat, kegyeskedjék az ezen ügyre vonatkozó iratok felküldését, elrendelni s azok alapján, figyelembe véve a felebbezésben felhozottakat is, az ügy felülvizsgálatát elrendelni, a vizsgálat pártatlan és beható eszközlése végett saját költségemen egy vizsgáló biztost kiküldeni, és a közbenjöttemmel megsejtenő vizsgálat alapján a városi tanács határozatát, mint illetetlent és törvénybe ütközőt, megsemmisíteni, egyszersmind az ily zaklató és törvénytelen eljárás okozóit felelősségre vonni, és a rajtam elkövetett sérelemért nekem elégtelt adni.

Azon nem várt esetben pedig, ha Nagyméltóságod a városi tanács határozatát helybenhagyandónak találná, — mit azonban Nod ismert igazságszerzeténel fogva alapos ok nélkül nem volna illő feltételezni, — az esetben intézkedést kérek az iránt, hogy a rajtam elkövetett

sérelem ne legyen tetézve az által, hogy egyedül én legyek ezen bosszantó eljárásnak kitéve, a ki minden oly intézkedésnek, mely mindenkit egyformán ér, mindig a legnagyobb készséggel szoktam és akarok is eleget tenni, és csak örülök annak, ha azt nálam kezdik el.

Tisztelettel Szemző István.

VI.

Howy határoz a belügyminiszter?

Erre a felebbezésre, — melyben az ügy részletesen s szakszerűen megvilágított Hieronymi belügyminiszter első sorban vissza küldte az iratokat jelentéssel végett, mely megtörténvén, imily határozat közöltetett, mint harmadfokú végzés Szemző István ural:

Másolat.

15161. sz.

kig. 1893.

Városi közigazgatási bizottságnak f. é. 322. sz. alatt kelt határozata, mellyel Szemző István zombori lakosnak a 6420. 1893. számú tanács határozat felülvizsgálása iránti kérvénye tárgyában f. évi november hó 8-án 90280/III. 5. szám alatt kelt belügyminiszteri határozat közöltetik.

Végzés

A nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszteriumnak fentebb idézett határozata mely szerint olyanok, mely azügynek hivatalból való felülvizsgálatát szükségessé tenné, fenn nem forogván, a fentemlített tanács határozatot helybenhagyó közigazgatási bizottsági másodfokú határozat érintetlenül hagyatik, tudomásul vétetvén, erről Szemző István zombori lakos oly felhívással értesítettük, miszerint a f. évi június hó 7-én 6420. kig. sz. alatt kelt sürgös tanács határozat rendelkezéseinek, még pedig az építkezési munkálatokat gátló jelenlegi téli időszakra való tekintettel jövő-1894. évi április hó 15-ig annál is inkább tegyen eleget, mert ellenkező esetben közigazgatási végrehajtás utján költségére fog eszközöltetni.

Jelen határozat foganatosításának ellenőrzésével a városi rendőrkapitányság jelentésének kötelezettsége mellett bizatik meg.

VII.

A tanács turpissága.

A belügyminiszterek fentebb között határozata azonban apokrif. Tulajdonképp egészen másképp hangzik az, csakhogy a városi tanács nem tartotta szükségesnek azt eredetiben közölni a féllel. Mi utána jártunk a dolognak s megszerzük az eredeti határozatot, mely így hangzik:

Zombor, 1893. évi december 17. 90280/III. 5.

A közig. bizottságnak f. é. július 3-án 159. sz. a. hozott határozata mely szerint helybenhagyott Zombor város tanácsának f. é. július hó 7-én 6420/kig. sz. a. hozott azon határozata, melynek értelmében felhivatott Szemző István zombori lakos, hogy a bajai uti házának kapubejáratával szemben emelt hid karfalának magasságát 15 nap alatt 35 cm-re szállítsa le, mert ellenkező esetben közig. végrehajtás utján költségére fog az eszközöltetni, Szemző István által hozzám felebbeztvén, minthogy a felebbezés két egybehangzó határozat ellen irányul és olyan indok, mely az ügynek hivatalból való felülvizsgálatát szükségessé tenné, fen nem foroga közig. bizottság határozatát érintetlenül hagyom.

(folyt. köv.)